

El llenguatge

Es a dir

Amb l'expressió **és a dir** intro-duïm una afirmació, un concepte, una definició, etc., que ja havíem formulat abans i que repetim en terme diferents per a una major comprensió per part del nostre oient o del nostre lector. Essent el propòsit de claredat la nostra guia constant, no planyem en els nostres comentaris aquestes formulacions duplicades, separades per l'expressió **és a dir** o una altra d'equivalent. Diem, així, els mots aguts, **és a dir**, els que duen l'accent tònic en la darrera síl·laba, amb què el lector que en aquell moment no recorda exactament què és un mot agut pot comprendre perfectament el que li volem exposar sense que li calgui recórrer a una consulta suplementària en una altra banda. Cal fer observar que actualment, alguns oradors, en lloc de **és a dir** diuen «**és dir**», amb l'omissió indeguda de la preposició **a**, cosa que no és sinó el calc literal de l'expressió equivalent del castellà «**es decir**». Seria bo, per tant, que hom procurés desempallegar-se d'aquesta supeditació.

Hem dit que amb el mateix valor que **és a dir** es poden usar d'altres expressions. En els textos de Pompeu Fabra trobem correntment **ço és**, que segurament avui considerariem més aviat arcaïtzant. Però si en un text ja hem usat l'expressió **és a dir** i ens cal de nou, al cap de poc, utilitzar aquest recurs sense repetir la mateixa expressió, no ens és imprescindible —si no volem— servir-nos de **ço és**: podem recórrer a **això és** que té també el mateix valor. El Diccionari Fabra no recull —a l'article **això**— aquesta expressió, però la indica justament com a definició de **és a dir** i de **ço és** (com és sabut, **ço no és** sinó un pronom arcaic equivalent a l'actual **això**). No creiem, doncs, que es pugui formular cap reserva, tal com hem sentit fer algun cop, contra l'ús de l'expressió **això és**.

Hi ha, encara, d'altres expressions amb què podem introduir la segona formulació d'un concepte: **vull dir** (o **volem dir**), **avui esdevinguda** un lamentable vici d'elocució molt general, i usada totalment desproveïda de significació, **dit altrament**, en altres termes, en altres mots, etc., les quals, però, es diferencien de les primeres perquè es refereixen a conceptes que formula el mateix autor o parlant, producte del seu propi pensament o de les seves idees personals. Sense que es pugui establir, naturalment, una línia divisòria absoluta, **és a dir**, **ço és** i **això és** enllacen més aviat formulacions duplicades de conceptes ja coneguts, prèviament establerts o generalment admesos.

Albert Jané